

Kultura politiko berriari buruzko deliberazio prozesua: lanerako 1. dokumentua

**DEMOKRAZIA LIBERALEN KRISIA ETA KULTURA POLITIKO BERRI BATEN BEHARRA:
HAUSNARKETARAKO ETA GIPIZKOAN EKITEKO OINARRIEN THINK TANKA**

Gaur egungo egoera definitzen duen elementuetako bat demokrazia liberalaren krisia da. Krisi hori agerian geratzen da, batetik, herritarrek eragile, erakunde eta sistema politikoarekiko duten desatxikimenduan, eta, bestetik, ordezkaritzarako eta politika publikoen kudeaketarako egitura politikoen ahultasunean.

Etorkizuna Eraikizek kultura *politiko berri bat* indartzea planteatzen du, krisi horri aurre egiteko estrategiaren parte gisa. Nazio baten kultura politikoaz hitz egiten dugunean, bere kideen artean objektu politikoetara bideratzeko arau jakin batzuk daudela esan nahi dugu (Almond eta Verba, 1963¹). Kultura politikoaren ideiarekin atzean suposizio inplizitu bat dago, zeinaren arabera gizarteek adostasuna behar duten, beren erakunde politikoak babestuko dituzten eta horien prozesuak legitimatuko dituzten balioen eta arauen inguruan. Aurrekoaren arabera, kultura politiko demokratikoa sistema demokratiko egonkor baten funtsezko oinarria da; bestela esanda, sistema demokratikoak modu iraunkorrean funtziona dezan, beharrezkoa da printzipio demokratikoekin bat datorren eredu kultural bat eraikitzea (Peschard, 2016²).

Gaur egun nagusi den kultura politikoaren ezaugarri behinenak funtsezko bi ideietan laburbil daitezke: *desatxikimendu politikoa eta egitura publikoen ezintasuna*, globalizazioaren testuinguruan planteatzen diren *erronka* ekonomiko, sozial eta politikoei *erantzuteko*. Gero eta indibidualistagoa den gizarte batean bizi gara, non bizitza komunitarioarekin eta bizitza

---

¹ Almond, Gabriel eta Sydney Verba. The civic culture. Princeton University Press, Princeton, 1963.

² Peschard, J., *La cultura política democrática*, México, INE, 2016.

publikoarekin zerikusia duten alderdiek garrantzia galtzen baitute. Herritarren artean gero eta joera handiagoa dago eragile politikoetatik eta bizitza politikotik kanpo sentitzeko, eta gutxi ezagutzen dira errealitate politikoa, komunitate politikoa, iritzi publikoaren espazioa eta sistema politiko eta instituzionala osatzen duten elementuak. Eragile eta aparatu politikoak gizartearen atxikimendua eta legitimitatea lortzeko lehiatzen dira, eta haien arteko harremana kontsumi daitezkeen lerroburuak lortzeko norgehiagokan islatzen da. Herritarra, hein handi batean, oilarren borroka horretatik kanpo dagoen eragile gisa agertzen zaigu. Sistema ekonomikoaren zati handi baten kontrol demokratikorik ezak eta globalizazioaren testuinguruan sortzen ari diren errealitate berriei aurre egiteko instituzionalizaziorik ezak eragina dute gure erakunde sistemaren ordezkartza krisian. Desadostasun handia dago eragile politikoan, erakundeetan eta herritarren artean, ekintzei dagokienez eta elkarrenganako itxaropenei dagokienez.

Gertaera horiek eszenario politiko berri batean kokatzen gaituzte, eta honako galdera hauek markatutako agenda politiko berri baten aurrean: sortu ditugun gizarte ongizaterako politika publikoei eutsi al diezaiekegu? Erakunde publikoek ba al dute behar besteko esku-hartze gaitasunik herritarren askatasun eta berdintasun baldintzak bermatzeko? Gaur egungo sistema politikoek ba al dute gaitasunik herritarren legitimitate eta ordezkartza politikoa antolatzeke? Nola eragiten dio kontsumo gizartearen kulturak demokraziaren kalitateari?

Etorkizuna Eraikiz Think Tankaren helburuetako bat da, hain zuzen, egoera hori eraldatzea ahalbidetuko duten deliberazio guneak sortzea. Hori egiteko duen gune nagusietako bat deliberazio talde hau da, zeinak eragina izan nahi duen, batetik, GFaren politiken eraldaketan eta, bestetik eta batez ere, Etorkizuna Eraikizen oinarri diren ekosistemetakoa kultura politikoaren eraldaketan. Prozesuaren emaitzak, batez ere, bi proiektu motaren elkarlaneko gobernantzari dagokionez ikusi beharko dira: (a) Etorkizuna Eraikizen proiektuetan, non taldekide bakoitza dagoeneko parte hartzen ari den, eta (b) elkarlaneko proiektu berri potentzialetan.

2020ko uztaileko saioan taldearen deliberazio prozesurako programa bat modu parte hartzailean definitzeko begira, parte hartzaile bakoitzari gonbita egiten zaio orrialde bateko dokumentu bat egin dezan. Bertan, honako hauek jaso eta azaldu beharko ditu: dokumentu honetan planteatutako **kultura politiko berriaren erronkei buruz duen ikuspegia**, lantzen ari den **proiektuan** gai horiek nola **ikusten** dituzten eta horiei buruzko deliberazio prozesu bat garatzeko **gai/aditu interesgarriak** zeintzuk izan daitezkeen.